

Lise Düzeyindeki Okullarda Yönetici İle Öğretmen İletişimi: Dance Sarmal İletişim Modeli

Altay FIRAT*

Aşkın KİRAZ**

Öz: Sarmal iletişim modeli, Dance tarafından geliştirilen ve iletişimin dinamik bir süreç olduğunu ve gönderici ile alıcı arasında zamanla geliştiğini, böylelikle iletişim sürecinin her evresinde bilgi ve deneyim bakımından yeni öğretilerin eklendiğini öne süren bir iletişimci modelidir. Bu çalışmada, KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı liselerde görev yapan öğretmen ve yöneticilerin iletişim düzeyinin, kişisel değişkenler paralelinde incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma, ilişkisel tarama desenine göre yürütülmüş, Kuzey Kıbrıs'ın Güzelyurt bölgesinde bulunan Güzelyurt Türk Maarif Koleji ve Güzelyurt Kurtuluş Lisesi'nde, 2010-2011 eğitim öğretim yılında görev yapan 7 yönetici ve 61 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerileri, Dance'ın Sarmal İletişim Modeli esas alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan "Sarmal İletişim Ölçeği" ile belirlenmiştir. Verilerin analizinde aritmetik ortalama ve bağımsız t-testi kullanılmıştır. Bulgular çalışmanın alt amaçlarına göre yorumlanmış, sonuç kısmında saptanan iletişim eksikliklerine karşı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: eğitim öğretim, yönetici, öğretmen, sarmal iletişim modeli.

The Communication of Administration and Teachers in High School Level: Dance Helical Communication Model

Abstract: Helical Communication Model is a communicator model developed by Dance showing that communication is a dynamic process and developed over time between the sender and receiver, so that in each stage of the communication process the new doctrines in terms of knowledge and experience can be added to the model. In this study, it is aimed to investigate the communication level of teachers and administrators, who are working in secondary schools of TRNC that are subject to the Ministry of National Education and Culture, in terms of some personal variables. The study was conducted along with the correlational survey model, with 7 administrators and 61 teachers in schools at Güzelyurt region, Türk Maarif College and Güzelyurt Kurtuluş High School, in the 2010-2011 academic year. In the study, communication skills of administrators and teachers are determined with the use of "Helical Communication Scale" prepared by the researcher in accordance to the Dance's Helical Communication Model. Arithmetic mean and the independent t-test were used to analyze the data. Results were interpreted according to the sub-objectives of the study, and in the conclusions section, suggestions have been made against the identified communication deficiencies.

Keywords: education and teaching, administrator, teacher, helical communication model.

Eğitim bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yolu ile ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme işidir (Ertürk, 1995). Bu çerçevede insanlarda eğitim vazgeçilmez bir noktadır. Eğitim planlı veya rastlantısal olabilir ve eğitim insan hayatı boyunca devam etmektedir. Öğretim ise, öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme işi ya da belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işidir (TDK, 1988). Okullarda öğretmenlerin planlanmış ders programlarını

* Öğretmen, Doktora Öğrencisi, Güzelyurt Türk Maarif Koleji, altayfiratus@yahoo.

** Yrd. Doç. Dr., Yakın Doğu Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, askkiraz@yahoo.com

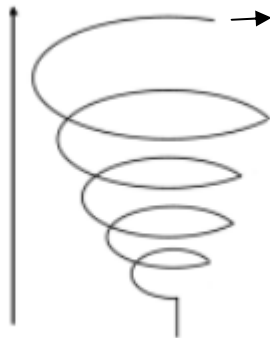
öğrencilerine aktarıırken yaptıkları iş öğretimdir. Öğretim planlı bir süreçtir. İnsan gücü öğretim esnasında en istendik ortamları yaratmayabilir.

Eğitim ve öğretim ancak etkili bir iletişim yönetimi ile mümkündür. İletişim, bilgi ve anlayışın bir bireyden diğer bireye geçirilme sürecidir (Davis, 1992). Aynı zamanda iletişim için “karşılıklı taraflar arasındaki anlamların ortak hale gelmesi” şeklinde bir tanım yapılabilir. Toplumsal davranışın ve bireyler arası ilişkilerin yapısının belirlenmesine yönelik en önemli kurumlardan birisi eğitim kurumlarıdır. Bireye demokratik davranış, özgür ve bilimsel düşünce gücü, eleştirel, yaratıcı, üretken, hoşgörülü ve çok boyutlu düşünebilme yeterlilikleri kazandırabilme, eğitim sisteminin örgütsel ve yönetsel yapısı ile amacına bağlıdır. Bir örgütte bulunan farklı gruplar arasındaki iletişim, örgütün genel iletişim yapısından soyutlanamaz. Eğitim örgütünde demokratik bir hava yaratılabilmesi ve amaçların etkili biçimde gerçekleştirilebilmesi, yönetici-öğretmen ve öğretmen-yönetici iletişimine bağlıdır (Celep, 1992).

İletişim sürecindeki iki temel öge, bilgi veren ve alandır. Fakat iletişimin niteliğini belirleyen en önemli öge bilgiyi aktarandır. Çünkü bu noktada okul ortamında iletişimi başlatan ve yapısını belirleyen kişi yöneticidir. Yönetici kendisine verilen yetkiye dayalı olarak alt kademedeki personele nazaran daha etkin bir konuma sahiptir. Çünkü gerek bilgiyi aktaranın gerekse bilgiyi alanın sahip olduğu bilgi, beceri, tutum ve amaç; bilginin doğru bir biçimde algılanmasını direkt olarak etkilemektedir.

Örgütlerin başarısı, örgütteki madde ve insan kaynaklarının iyi ve kaliteli yönetilmesine bağlıdır. Eğitim örgütünü diğer örgütlerden ayıran en önemli özelliklerden birisi de tüm personelin mesleki bilgi ve beceriye sahip olmasıdır (Bursalıoğlu, 1979; Kaya, 1991). Ortaöğretim kurumlarında tüm öğretmenler ve yöneticiler ilgili oldukları alanlarda en az lisans diplomasına sahiptirler. Bu tespit, okul yönetimi ve öğretmenlerin arasındaki iletişimin diğer kurumlara göre daha ileri seviyede olmasını gerek kılmaktadır.

Mc Quail ve Windahl, iletişim sürecinin ileriye yönelik hareket ettiğini ve anlık davranışların daha sonraki iletişimin yapısını ve içeriğini etkileyeceğini savunmaktadır (2005). Sarmal iletişim modeli, doğrusal ve dairesel iletişim modellerinden farklı olarak iletişimin dinamik bir süreç olduğunu, gönderici ile alıcı arasında zamanla geliştiğini, böylelikle iletişim sürecinin her evresinde bilgi ve deneyim bakımından yeni öğretilerin eklendiğini öne süren bir iletişimci modelidir. Dance’ın (1970) önerdiği bu yalın model iletişim alanının zamanla geliştiğini, yani taraflar arasında birbirlerine ilişkin bilginin artarak potansiyel iletişim temalarının çoğaldığını anlatmaktadır.

Şekil 1: Dance’ın Sarmal İletişim Modeli.

Mc Quail ve Windahl 2005 yılında yaptıkları çalışmada bu modeli değerlendirirken, modelin ayrıntılı bir çözümleme aracı olmadığını, modelin öneminin iletişimin dinamik doğasını iletişim araştırmacılarına anımsatması, ayrıca insanı iletişim sürecinde etkin ve yaratıcı bir özelliğe sahip kılmasından ileri

geldiğini belirtmişlerdir. Dance iletişimin başladığı noktaya tam bir daire oluşturarak geri dönülemeyeceğini ileri sürerek, sürekli genişleyen ortak iletişimin alanını ve iletişimin devinimini gösteren sarmal modeli geliştirmiştir (Usluata, 1991). Dance'ın Sarmal İletişim Modeli Shannon-Weaver ve Osgood-Scharmm modelleri ile karşılaştırıldığında daha günceldir (Akyurt, 2009; Çubukçu, 2006). Dance çalışmasında, iletişimin dinamik doğasının altını çizmektedir. Etkileşim odaklı modellerin öncüsü sayılan bu modele göre iletişim, tüm toplumsal süreçler gibi değişime uğrayan öğeleri, ilişkileri ve çevreleri içermektedir. Sarmal, sürecin farklı yönlerinin zaman içinde nasıl değiştiğini açıklar. Sarmal farklı bireyler için farklı durumlarda farklı biçimlere girer. Bazı bireylere göre sarmal zaman içinde açılır. Çünkü bireyler konu hakkında daha önceden edinilmiş bilgiye sahiptirler. Oysa ki temel bilgisi az olanlar için sarmal daha az genişler. Konu hakkında az bilgisi olanlar sarmalın dar kısmında, konu hakkında daha fazla bilgisi olanlar sarmalın geniş kısmında yer almaktadır.

Bu araştırmanın genel amacı lise düzeyindeki okullarda görev yapan yöneticiler ile öğretmenler arasındaki iletişim düzeylerini Dance'ın Sarmal İletişim Modeli temelinde belirleyerek, kişisel değişkenlere göre karşılaştırmalı olarak test etmektir. Bu amaç çerçevesinde araştırmanın alt amaçları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur.

Dance iletişim modeli temelinde hazırlanan Sarmal İletişim Ölçeğine göre yöneticilerin ve öğretmenlerin iletişim becerileri ne düzeydedir?

Sarmal İletişim Ölçeğinin Süreç, Algı ve Empati alt boyutlarına göre yöneticilerin ve öğretmenlerin iletişim becerileri ne düzeydedir?

Sarmal İletişim Ölçeğinin Süreç, Algı ve Empati alt boyutlarına göre yöneticilerin ve öğretmenlerin iletişim düzeyleri cinsiyet, eğitim durumu, okul türü ve kadro durumu değişkenleri açısından bir farklılık göstermekte midir?

Literatürde iletişim ve eğitim konusunda yapılan çok sayıda araştırma bulunmaktadır. Fakat Dance iletişim modelinin eğitim alanında değerlendirildiği bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu yönüyle, yapılan bu çalışmanın literatürdeki boşlukları dolduracağı ve benzer çalışmalara örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Yöntem

Dance iletişim modeli temelinde yöneticilerin ve öğretmenlerin iletişim düzeylerinin ve iletişim düzeylerine etki eden bazı değişkenlerin belirlenmesine yönelik yapılan bu araştırma nicel araştırma yöntemi ile yürütülmüş, model olarak ilişki tarama deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2010-2011 öğretim yılında Güzelyurt Kurtuluş Lisesi'nde (GKL) ve Güzelyurt Türk Maarif Koleji'nde (GTMK) görev yapan yönetici ve öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem, bu okullarda görevlerini sürdüren 7 yönetici (%10,3), 61 öğretmen (%89,7) olmak üzere toplam 68 kişiden oluşmaktadır. İlgili okullarda görev yapan tüm yönetici ve öğretmenlere ulaşılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Dance İletişim Modeli paralelinde lise düzeyindeki okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerilerini belirlemeyi amaçlayan ve araştırmacı tarafından geliştirilen "Sarmal İletişim Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, her biri aynı türde puanlanan 5 dereceli likert tipinde (her zaman katılıyorum, ortadan çok katılıyorum, orta sıklıkla katılıyorum, ortadan az katılıyorum ve hiçbir zaman katılmıyorum), 15 ifadeden oluşmaktadır. Bu ifadeler Dance İletişim Modeline göre iletişimin 3 alt boyutunu kapsamaktadır. Bu alt boyutlar "Süreç" (7 madde), "Algı" (5 madde) ve "Empati" (3 madde) şeklindedir. Ölçekte yer alan ifadeler araştırmacı tarafından literatür taraması ve uzman görüşleri sonucunda oluşturulmuş, daha sonra ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (α) .902 olarak hesaplanmıştır.

Analizler, SPSS 17.00 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerilerinin alt boyutlar ve çeşitli değişkenler doğrultusunda belirlenmesi için yapılan istatistiksel analizlerde aritmetik ortalama, madde ortalamaları ve bağımsız gruplar için t-testi kullanılmış, bulgular tablolarla sunulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle ölçeğin genel bir analizi yapılmış, daha sonra yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerilerinin Sarmal İletişim Ölçeğinin 3 alt boyutuna göre değerlendirilmesi incelenmiştir. Bulgular; katılımcıların cinsiyeti, eğitim durumu, çalıştıkları okul türü ve kadro durumu değişkenlerine göre değerlendirilmiştir. Tablo 1’de araştırmacılar tarafından geliştirilen “Sarmal İletişim Ölçeğinin” madde ortalamaları görülmektedir.

Tablo 1
Sarmal İletişim Ölçeği Madde Ortalamaları

	Madde	N	\bar{x}
M1	Zaman içerisinde iletişimin en üst seviyeye ulaşacağına inanırım.	68	3,8971
M2	Mesaj içeriğinin değeri yaratacağı etki ile doğru orantılıdır.	68	4,1765
M3	Tarafların birbirleri ile ilgili düşünceleri iletişim sürecinde değişerek artar.	68	4,0882
M4	İletişim sürecinin başlangıcında tam anlamı ile bir iletişim sağlanmaz.	68	3,8088
M5	Tarafların sosyolojik durumlarına göre mesajın anlamı farklı olabilir.	68	4,1176
M6	Tarafların ekonomik durumlarına göre mesajın anlamı farklı olabilir.	68	3,7794
M7	Mesaj verilirken toplumun hassas noktalarının dikkate alınmasına önem veririm.	68	4,3824
M8	İletişimde dinamizm nedeni ile her evrede bilgi eklenir.	68	4,2353
M9	Mesaj verilirken beklenmedik etmenler anlamın farklı olmasına neden olur.	68	4,0588
M10	İletişim süreci devamlı değişime uğrar.	68	4,3529
M11	Mesajda anlayılmak istenileni anlamaya çalışırım.	68	4,4412
M12	İletişim insanın yaratıcılığını geliştirir.	68	4,5294
M13	İletişim insanlara enformasyon desteği sağlar.	68	4,4118
M14	İletişimin zamanla genişlediğine inanırım.	68	4,2206
M15	İletişimde dinamizm nedeni ile her evrede deneyim eklenir.	68	4,3235

Madde ortalaması tablosuna bakıldığında katılımcıların genel olarak maddelere “ortadan çok” ve “her zaman” aralığında puan verdikleri görülmektedir. Bu sonuç, yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerilerinin Dance’ın ifade ettiği modele uygun olarak olumlu seyrettiğinin ve genel olarak iletişimi zamanla güçlendirme çabalarının var olduğunun göstergesidir.

Tablo 2
Sarmal İletişim Ölçeği Yönetici ve Öğretmen Aritmetik Ortalamaları

Kadro	N	Ortalama	SS
Öğretmen	61	62,3770	9,43250
Yönetici	7	66,7143	5,40723

Tablo 2, Sarmal İletişim Ölçeğine göre her iki sınıf düzeyinde iletişim becerilerinin ortalama değerlerini göstermektedir. Yöneticilerin iletişim konusundaki puanları öğretmenlere göre daha üst düzeyde çıkmıştır. Bir kurumu sağlıklı olarak yönetebilmek, iletişimin düzgün ve etkili olmasına bağlıdır. Bu sebepten yönetici statüsünde çalışan insanların iletişim değerlerinin yüksek çıkması beklenen bir sonuçtur.

Tablo 3
Ölçek Alt Boyutlarının Değerlendirilmesi

Boyutlar	\bar{X}
Süreç	28.92
Algı	20.54
Empati	13.35

Tablo 3, ölçeğin alt boyutlar çerçevesinde aritmetik ortalamalarını göstermektedir. Ölçeğin genel analizine göre katılımcıların süreç alt boyutunda en yüksek aritmetik ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu değer, katılımcıların iletişimin zamanla olumlu yönde artacağı görüşünü desteklediklerini ifade etmektedir. Bununla beraber yönetici ve öğretmenlerin, iletişimde büyük bir öneme sahip olan empati alt boyutunda en düşük aritmetik ortalamaya sahip oldukları saptanmıştır. Ağır yaşam koşulları, ekonomik sebepler, mesleki kaygı, kıdem artırma isteği gibi kişisel nedenler, bireyleri daha çok kendine dönük yaşamaya zorlamaktadır. İletişim sürecinde Empati becerilerinin düşük çıkmasının sebebi insanlarda yaşam şartları ile birlikte oluşan rekabetten kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 4
Ölçek Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Değerlendirilmesi

		\bar{X}	N	SS	t	df	p
Süreç	Kadın	29.40	37	3.861	.855	66	.396
	Erkek	28.35	31	6.178			
Algı	Kadın	21.10	37	2.024	1.638	66	.106
	Erkek	19.87	31	4.031			
Empati	Kadın	13.72	37	1.216	1.773	66	.048
	Erkek	12.90	31	2.508			

Tablo 4'te Sarmal İletişim Ölçeğinin alt boyutları olan süreç, algı ve empati ile katılımcıların cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi gösteren bağımsız t-testi analiz sonucu sunulmuştur. Analiz sonucundan, ölçeğin süreç ve algı alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Fakat empati alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p=.048$, $p \leq .05$). Kadın katılımcıların empati yeteneklerinin erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kadınların kişilik itibarıyla erkeklere oranla daha hassas ve duygusal bir yapıya sahip olmaları, empati yeteneklerinin daha üst düzeyde çıkmasına neden olmuş olabilir.

Tablo 5
Ölçek Alt Boyutlarının Eğitim Durumuna Göre Değerlendirilmesi

		\bar{X}	N	SS	t	df	p
Süreç	Lisans	29.00	51	5.176	.207	66	.837
	Yüksek L.	28.70	17	4.740			
Algı	Lisans	20.56	51	3.195	.111	66	.912
	Yüksek L.	20.47	17	3.064			
Empati	Lisans	13.50	51	1.869	1.155	66	.292
	Yüksek L.	12.88	17	2.147			

Tablo 5'te ölçek alt boyutlarının yönetici ve öğretmenlerin eğitim durumlarına göre değerlendirilmesi yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile ölçek alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tablo 6
Ölçek Alt Boyutlarının Okul Türüne Göre Değerlendirilmesi

		\bar{X}	N	SS	t	df	p
Süreç	GTMK	29.96	26	4.113	1.341	66	.111
	GKL	28.28	42	5.482			
Algı	GTMK	21.23	26	2.597	1.430	66	.185
	GKL	20.11	42	3.394			
Empati	GTMK	13.88	26	1.210	1.803	66	.044
	GKL	13.02	42	2.235			

Tablo 6, ölçek alt boyutları ile katılımcıların görev yaptıkları okul türü değişkeni arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Süreç ve algı alt boyutlarında iletişim becerileri herhangi bir değişkenlik göstermezken, empati alt boyutunda Güzelyurt Türk Maarif Koleji lehine anlamlı bir farklılık çıkmıştır ($p=.044$, $p \leq .05$). Kolej yönetici ve öğretmenlerinin empati durumlarının düz lise yönetici ve öğretmenlerinin empati durumlarına göre daha yüksek değer göstermesinin sebebi, kolejde çalışan öğretmenlerin, seçilerek gelen öğrencilerin bilgi düzeylerini daha da artırmak amacıyla kendilerini düz lise öğretmenlerine göre daha çok geliştirmek durumunda kalmalarından, ayrıca eğitimin ilerletilmesinde önemli bir araç olan iletişim sürecinin olumlu devam edebilmesi için, empati konusunda da kendilerini yetiştirmeleri gerekliliğinden kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 7
Ölçek Alt Boyutlarının Kadro Durumuna Göre Değerlendirilmesi

		\bar{X}	N	SS	t	df	P
Süreç	Öğretmen	28.68	61	5.165	1.153	66	.135
	Yönetici	31.00	7	3.316			
Algı	Öğretmen	20.37	61	3.241	1.302	66	.039
	Yönetici	22.00	7	1.527			
Empati	Öğretmen	13.31	61	1.987	.516	66	.556
	Yönetici	13.71	7	1.603			

Tablo 7’de yönetici ve öğretmenlerin kadro durumlarının ölçeğin alt boyutları çerçevesinde değerlendirilmeleri görülmektedir. Ölçeğin algı alt boyutunda anlamlı bir farklılık görülmektedir ($p=.039$, $p\leq.05$). Yöneticilerin algı durumlarının öğretmenlere nazaran daha yüksek çıktığı saptanmıştır. Yöneticiler, yasal olarak belirli bir süre öğretmenlik yaptıktan ve gerekli sınavları başardıktan sonra ilgili pozisyona gelebilmektedir. Dolayısı ile yöneticiler, öğretmenlik süreci konusunda bilinçlidirler. Bu bilinç algı düzeylerinin üst düzeyde çıkmasına neden olmuş olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada lise düzeyindeki okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerileri Dance’in Sarmal İletişim Modeli çerçevesinde araştırmacı tarafından hazırlanan Sarmal İletişim Ölçeği aracılığıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Genel iletişim düzeyleri yanında, ölçeğin alt boyutları bazı değişkenler kapsamında irdelenmiştir. Belirlenen amaç ve alt amaçlar doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Dance iletişim modeli temelinde hazırlanan Sarmal İletişim Ölçeği ifadeleri için madde ortalaması analizi yapılmıştır. Katılımcıların genel olarak maddelere “ortadan çok” ve “her zaman” aralığında puan verdikleri anlaşılmıştır.

Sarmal İletişim Ölçeğine göre yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerilerinin aritmetik ortalama değerleri hesaplanmıştır. Yöneticilerin ölçekten aldıkları iletişim puanlarının, öğretmenlere göre daha üst düzeyde çıktığı saptanmıştır.

Sarmal İletişim Ölçeğinin süreç, algı ve empati alt boyutlarına göre yönetici ve öğretmenlerin iletişim becerileri aritmetik ortalama ile analiz edilmiştir. Katılımcıların süreç alt boyutunda en yüksek aritmetik ortalamaya sahip oldukları, bunun yanında empati alt boyutunda ise aritmetik ortalamalarının en düşük değeri gösterdiği belirlenmiştir.

Sarmal İletişim Ölçeğinin alt boyutları olan süreç, algı ve empati ile katılımcıların cinsiyetleri arasındaki ilişki bağımsız t-testi analizi ile belirlenmiştir. Ölçeğin süreç ve algı alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı, fakat empati alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılığın çıktığı saptanmıştır ($p=.048$, $p\leq.05$). Kadın katılımcıların empati yeteneklerinin erkek katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Ölçek alt boyutlarının yönetici ve öğretmenlerin eğitim durumlarına göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre eğitim durumu ile ölçek alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Ölçek alt boyutları ile katılımcıların görev yaptıkları okul türü değişkeni arasındaki ilişki değerlendirilmiştir. Süreç ve algı alt boyutlarında düz lise ile kolej çalışanları arasında iletişim becerileri herhangi bir anlamlı farklılık göstermezken, empati alt boyutunda Güzelyurt Türk Maarif Koleji lehine anlamlı bir farklılık çıkmıştır ($p=.044$, $p\leq.05$).

Yönetici ve öğretmenlerin kadro durumları ölçeğin alt boyutları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Ölçeğin algı alt boyutunda anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p=.039$, $p\leq.05$). Yöneticilerin algı durumlarının öğretmenlere nazaran daha yüksek çıktığı belirlenmiştir.

İletişim, bilgi ve anlayışın bir bireyden diğer bireye geçirilme sürecidir. Toplumsal davranışın ve bireyler arası ilişkilerin yapısının belirlemesine yönelik en önemli kurumlardan birisi eğitim kurumlarıdır. Eğitim ve öğretim ancak etkili bir iletişim yönetimi ile mümkündür. Çalışma sonuçlarına göre, yönetici ve öğretmenlerin iletişim konularındaki becerilerini yükseltmek amacıyla çeşitli kurs ve seminerlerin düzenlenmesi, iletişim alanında duayen bilim insanlarının Adaya getirilerek, eğitimcilerle akademik ortamda karşılaştırılmaları önerilmektedir. Özellikle düşük olduğu saptanan ve iletişimin

önemli bir ayağı olan empatinin geliştirilmesi için gerek alan yazında gerekse medyada çok sayıda yazılı basın ve programın yer aldığı görülmektedir. Eğitimcilerin ilgili araştırmaları takip etmesi teşvik edilmelidir. Ayrıca eğitimci adaylarının eğitim alanına giriş yapabilmeleri için başarmak zorunda kaldıkları kamu öğretmen sınavlarına sözlü ve yazılı olarak iletişim ile ilgili sınavların da koyulması önerilmektedir. Araştırma boyutunda ise araştırmacılara Dance Sarmal İletişim Modeline göre hazırlanmış Sarmal İletişim Ölçeğinin, öğrenciler üzerinde uygulanabileceği, evren ve örneklemin daha geniş tutulabileceği, nedensel karşılaştırma modeli paralelinde çeşitli grupların iletişim becerilerinin karşılaştırılabileceği araştırmalar yapması önerilebilir.

Kaynaklar

- Akyurt, N. (2009). Sağlıkta iletişim ve Marmara Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(11), 15-33.
- Bursalıoğlu, Z. (1979). *Okul yönetiminde yeni yapı ve davranış*. Ankara: Ankara Üniversitesi SBF, Yayın No: 78.
- Celep, C. (1992). İlkokullarda yönetici öğretmen iletişimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8.
- Çubukçu, H. (2006). Kişiler arası iletişimde devingenlik: yeni bir iletişim modeline doğru. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 23(1), 75-87.
- Dance, F. E. X. (1970). The concept of communications 1. *Journal of Communications*, 20.
- Davis, K. (1982). *İşletmede insan davranışı*. İstanbul: İTÜ, Yayın No: 3028.
- Ertürk, S. (1995). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Siyasal.
- Kaya, Y. (1991). Eğitim yönetimi, kuram ve Türkiye'deki uygulama. Ankara: Set Ofset.
- Mattelart, A. and Mattelart, E. (1988). *İletişim kuramları tarihi*. İstanbul: İletişim.
- Mc Quail, D. and Windahl, S. (2005). *İletişim modelleri*. Ankara: İmge.
- Mutlu, E. (2005). *Kitle iletişim kuramları*. Ankara: Ütopya.
- Öcel, N. (1999). Anlatıda devinim kavramı. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 9, 403-415.
- Reitz, H. S. (1971). *Behaviour in organizations*, Homewood, IL: Irwin.
- Türk Dil Kurumu (1988). *Türkçe Sözlük*, Cilt 1.
- Usluata, A. (1991). *İletişim*. İstanbul: İletişim.